

ACCOUNTANTSVERSLAG

2019

Gemeente Meierijstad
Postbus 10.001
5460 DA VEGHEL
ter attentie van de gemeenteraad

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

Reuver, 12 juni 2020

Betreft: accountantsverslag 2019

Onze ref.: PBO/14742-80-2019

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Meierijstad. We zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van gemeente Meierijstad over het boekjaar 2019 te verstrekken.

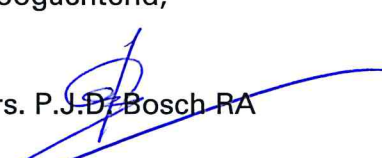
Wij willen u over de volgende belangrijke onderwerpen informeren:

- ✚ Onderbouwing voor goedkeurende controleverklaring;
- ✚ Belangrijke controlebevindingen en aanbevelingen;
- ✚ Kwaliteit beheersorganisatie en interne beheersing;
- ✚ Overige formele aspecten en bevindingen.

Het concept van dit verslag is gedeeld in het fractievoorzittersoverleg van 28 mei 2020. In een eerder stadium is het concept met de wethouder Financiën, directie en vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie besproken. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad. Na de vergadering van de fractievoorzitters op 28 mei 2020 zullen we het accountantsverslag definitief maken.

We willen benadrukken dat dit accountantsverslag is opgesteld ten behoeve van de raad van de gemeente Meierijstad. Bij deze verlenen we de griffie toestemming het accountantsverslag openbaar te maken.

Hoogachtend,

drs. P.J.D. Bosch RA

Extern accountant
KSG Registeraccountants B.V.

Inhoud

1	Conclusie jaarrekeningcontrole.....	3
2	Controlebevindingen en adviespunten.....	6
3	Analyse resultaat en vermogen gemeente Meierijstad.....	9
4	Samenvatting kwaliteit beheersorganisatie	12
5	Relevante ontwikkelingen.....	13
	Bijlage 1 Overige onderwerpen en formele aspecten.....	14
	Bijlage 2a Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Meierijstad.....	16
	Bijlage 2b Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Meierijstad	16
	Bijlage 3 Foutenevaluatie SiSa -tabel	17

1 Conclusie jaarrekeningcontrole

Reikwijdte

Door middel van de opdrachtbevestiging inzake de accountantscontrole 2019 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle is opgenomen in de opdrachtbevestiging. Onze controle is mede ingericht op basis van:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- Uw verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Meierijstad (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet);
- Het door de Raad vastgestelde normenkader 2018 t/m 2021.

Gehanteerde toleranties

Op basis van de door u vastgestelde normenkader over de jaren 2018 t/m 2021 hebben wij de volgende toleranties gehanteerd:

Goedkeuringstoleranties

- Fouten: 1% van het totaal van de lasten incl. toevoeging reserves: €2.811.660
- Onzekerheden: 3% van het totaal van de lasten incl. toevoeging reserves: €8.484.980

Rapportagetoleranties

Bij de jaarrekening bedraagt de rapportagetolerantie voor fouten en onzekerheden respectievelijk €281.000 en €843.000.

Controleverklaring

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2019 van gemeente Meierijstad afgerond en zullen een goedkeurende controleverklaring op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid verstrekken. In de goedkeurende controleverklaring zullen we een onverplichte toelichtende paragraaf met betrekking tot de waardering van de grondexploitaties opnemen. Deze paragraaf doet geen afbreuk aan het goedkeurend oordeel.

De goedkeurende controleverklaring betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft en er rechtmatig gehandeld is. Afwijkingen en/of onzekerheden zijn binnen de gestelde toleranties van de Raad gebleven. De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en worden voldoende gedekt door direct gerelateerde opbrengsten c.q. bijdragen. Deze zijn juist op taakveldniveau toegelicht.

Niet gecorrigeerde afwijkingen

In overeenstemming met het normenkader 2018 t/m 2021 zijn alle afwijkingen groter dan de rapporteringstolerantie van fouten en onzekerheden respectievelijk €281.000 en €843.000 met het bestuur van de ambtelijke organisatie besproken. Volledigheidshalve hebben we eveneens (kwalitatieve) afwijkingen kleiner dan de rapporteringstoleranties

met het bestuur van de ambtelijke organisatie besproken. Het kwalitatieve aspect heeft betrekking op naleving wet -en regelgeving.

Voor nadere toelichting van de niet -gecorrigeerde afwijkingen verwijzen we naar hoofdstuk 2 en *Bijlage 2a. Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Meerijstad* en *Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Meerijstad*. Alle niet -gecorrigeerde afwijkingen zijn individueel en geaggregeerd niet materieel. Het totaaloverzicht van niet –gecorrigeerde afwijkingen dient door het college bevestigd te worden. De belangrijkste afwijkingen zijn veroorzaakt door externe invloeden in het Sociaal Domein en afwijkingen van de Aanbestedingswet.

BBV

Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening over 2019 aan de verslaggevingsvoorschriften van het BBV voldoet. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en schattingsposten beoordeeld;
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld;
- de geschiktheid van het gebruikte normenkader voor rechtmatigheid beoordeeld.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en het normenkader voor rechtmatigheid bij het opstellen van de jaarrekening 2019 en de totstandkoming van transacties zijn aanvaardbaar. Wij hebben geconstateerd dat de verplichte paragrafen en toelichtingen in de jaarrekening in overeenstemming zijn met de vereisten zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

WNT

Wij hebben geconcludeerd dat de bezoldigingen in de WNT -bijlage over 2019 niet strijdig zijn met de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De jaarstukken voldoen aan de gestelde publicatie-eisen van de WNT.

SiSa

Wij hebben de SiSa -bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole over het jaar 2019 uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hierbij hebben we de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa -bijlage bij de jaarrekening 2019 van gemeente Meerijstad vastgesteld.

Gebeurtenissen na balansdatum

Zowel onder Gebeurtenissen na balansdatum als het jaarverslag heeft gemeente Meierijstad de gevolgen van het COVID-19 (Corona) virus adequaat toegelicht. De toelichting voldoet aan de minimumeisen van het BBV.

Jaarverslag

Als accountant dienen wij ingevolge artikel 213, lid 3 onder d van de Gemeentewet te vermelden of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen materiële tegenstrijdigheden, tekortkomingen of inconsistenties te melden op dit gebied. Daarnaast hebben we vastgesteld dat het jaarverslag voldoende transparant naar alle belanghebbenden is. De verplichte paragrafen onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, grondbeleid en verbonden partijen geven voldoende inzicht in de doorgevoerde verbeteringen en externe c.q. interne ontwikkelingen van de gemeente Meierijstad. De paragrafen Financiering en Weerstandsvermogen & risicobeheersing geven de financiële positie van de gemeente Meierijstad weer.

Taakvelden

Artikel 66 van het BBV bepaalt onder meer dat het overzicht taakvelden dezelfde totaalbedragen moet bevatten als de jaarstukken en dat het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld moeten worden toegelicht. Wij hebben de bijlage 2: Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld juist met de toelichting in de programmaverantwoording kunnen afstemmen. Gemeente Meierijstad heeft het verdelingsprincipe tussen taakvelden en programma's juist conform Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden (gepubliceerd in de Staatscourant op 18 april 2016) toegepast. De taakvelden zijn per programma logisch en naar aard in de programmaverantwoording toegelicht.

Schatkistbankieren

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Meierijstad aan de gestelde eisen van toelichting van de Wet verplicht schatkistbankieren en de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) voldoet.

2 Controlebevindingen en adviespunten

2.1 Sociaal domein

In de controle op het Sociaal Domein hebben we geen fouten vastgesteld. De basisregistraties van gemeente Meierijstad waarborgen in voldoende mate de betrouwbaarheid van de zorglasten. Mede door externe invloeden hebben we slechts onzekerheden geconstateerd. De totale onzekerheden voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid in het Sociaal Domein betreffen respectievelijk €599.005 en €1.215.735 (2018: €2.552.384). Voor een overzicht van de onzekerheden in het Sociaal Domein verwijzen we naar *Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Meierijstad*.

De onzekerheden in het Sociaal Domein bestaan uit de volgende onderdelen:

- ✚ Onzekerheid prestatielevering persoonsgebonden budgetten (pgb-gelden) als gevolg van een onderuitnutting van 18,26% ten opzichte van het budget. Dit betekent dat meerdere pgb -houders hun budget in 2019 niet volledig hebben benut. Doordat de eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank (SvB) pas in juli na afloop van het boekjaar volgt, is het mogelijk dat pgb –houders alsnog een einddeclaratie indienen. Hierbij kan de prestatielevering van de zorg op controledatum niet meer getoetst worden;
- ✚ Onzekerheid prestatielevering Jeugdwet inzake Maatwerk binnen de Centrumregeling Jeugd Noord Oost Brabant 2019. Achteraf hebben we onvoldoende controlebewijs van de prestatielevering van de zorg.

2.2 Grondexploitaties

De 26 grondexploitaties zijn omvangrijk en significant voor het balanstotaal van gemeente Meierijstad (32%). Volgens beleidsnotities is het Grondbeleid situationeel, waarbij gemeente Meierijstad de mogelijkheden en herbestemmingen per complex beoordeelt. In 2020 en toekomstige jaren worden enkele majeure projecten herbestemd, waardoor tussentijdse winstnemingen onzeker zijn. Gemeente Meierijstad heeft voor een totaalbedrag van €38,9 mln. aan grondkavels in 2019 verkocht. Op de 2 grootste projecten Veghels Buiten en Veghel de Kempkens Foodpark betrof de afzet €27,3 mln. (70%). In de jaren 2018 en 2019 is een afzet van €67,1 mln. over alle projecten gerealiseerd.

Op basis van onze werkzaamheden en verkregen controle-informatie hebben wij vastgesteld dat de waardering van de grondexploitaties voldoende onderbouwd is en de gehanteerde uitgangspunten voor de schattingen aannemelijk en consistent toegepast zijn. Wij hebben geen afwijkingen vastgesteld. De tussentijdse winstnemingen en verliesvoorziening op de betreffende grondexploitaties zijn conform BBV bepaald. Grondprijzen voor (sociale) woningbouw en industrieterreinen zijn voor 2020 door gerenommeerde partijen op basis van huidige marktinzichten van vergelijkbare objecten extern gevalideerd.

Ten opzichte van 2018 is het totale risico-exposure van €50,7 mln. naar €56,6 mln. verhoogd. De bijstelling in de risico-inschatting van €4,8 mln. op de projecten Veghels Buiten en Veghel de Kempkens Foodpark is door conjuncturele risico's voldoende verklaard (naar verwachting lagere grondprijzen en hogere kosten in aanloop tot herbestemmingen). Ter dekking van het risico-exposure van €56,6 mln. heeft de gemeente Meierijstad de beschikking over de algemene risicoreserve van €55,72 mln. en tijdelijke bestemmingsreserve GREX van €16,7 mln. (totaal: €72,5 mln.) Hiermee is het totale risico-exposure voldoende afgedekt. Het risico-exposure van €56,6 mln. heeft voornamelijk betrekking op de complexen Veghels Buiten (€22,9 mln.) en Kempkens Foodpark (€27,0 mln.).

De latente risicobedragen bij Veghels Buiten (woningbouw) en Veghel de Kempkens Foodpark (industrie) zijn gericht op projectspecifieke en conjuncturele risico's, gekoppeld aan het onherroepelijk worden van herbestemmingen in 2020 en latere jaren.

Gezien de significante omvang en impact van de herbestemmingen hebben we een onverplichte toelichtende paragraaf in onze controleverklaring opgenomen. Deze doet geen afbreuk aan het goedkeurend oordeel van de controleverklaring.

2.3 Europese aanbestedingen

Gedurende onze controle hebben we vastgesteld dat de fouten en onzekerheden van vorig jaar (€1,2 mln.) voldoende zijn opgeheven. In 2019 hebben we voor een totaal van €286.000 aan onrechtmatigheden van Europese aanbestedingen van diensten vastgesteld. Het bedrag van €286.000 bestaat uit €195.000 aan fouten en €91.000 aan onzekerheden. Ten opzichte van 2018 is het totaal aan onrechtmatigheden significant gedaald en heeft betrekking op 3 verschillende leveranciers beneden de Europese drempel van €221.000 over meerdere jaren. Het totaal van de onrechtmatigheden is slechts 0,6% op de totaal beïnvloedbare kosten €49,7 mln. van de gemeente Meierijstad.

De (mogelijke) overschrijdingen zijn veroorzaakt door:

- a/. het onvoldoende gestructureerd vastleggen van inkoopstrategieën voor opdrachten waarvoor Europese aanbestedingsprocedures verricht hadden dienen te worden;
- b/. het niet tijdig opstarten van Europese aanbestedingsprocedures bij verlengingen van (oude) contracten.

Wij adviseren de inkoop -en aanbestedingsprocedures binnen de gemeentelijke organisatie aan te scherpen door:

- a/. het instellen van een centraal aanbestedingsregister. Inmiddels heeft gemeente Meierijstad in november 2019 een geautomatiseerde inkoopmodule geïmplementeerd. Een automatische signaalfunctie bij overschrijding contractduur is onderdeel van de inkoopmodule;
- b/. het periodiek uitvoeren van een kwalitatieve spendanalyse op mogelijke overschrijdingen van de Europese drempel voor diensten.

2.4 Begrotingsoverschrijdingen en -onderschrijdingen

In het kader van begrotingsrechtmatigheid hebben wij alle lastenoverschrijdingen (op taakveldniveau) groter dan €281.000 beoordeeld. Lastenoverschrijdingen zijn onrechtmatig volgens de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV (oktober 2018) en tellen *niet* mee in ons rechtmatigheidsoordeel als controlerend accountant wanneer:

- a). de lastenoverschrijdingen binnen het bestaand beleid van de Raad passen;
- b). direct gerelateerde opbrengsten tegenover de lastenoverschrijdingen staan;
- c). de lastenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen plaats hebben gevonden.

Wij hebben geen afwijkingen op het gebied van begrotingsrechtmatigheid vastgesteld.

Over 2019 is er sprake van een totaalbedrag aan restantkredieten van € 51,3 mln. (81%). Het restantbedrag wordt toegevoegd aan het budget van 2020. Investerings aan wegen, fietspaden en bruggen hebben vaak een langere doorlooptijd. Anderzijds is er sprake van een achterstand in de uitvoering van de rioleringsinvesteringen van ruim € 16 mln..

3 Analyse resultaat en vermogen gemeente Meerijstad

3.1 Samenvatting gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat bedraagt in 2019 €725.000 positief (na mutaties reserves). Ten opzichte van de gewijzigde begroting is er sprake van een positieve afwijking van €2.670.000. De positieve afwijking van €2.670.000 is met name verklaard door de volgende ontwikkelingen c.q. voordelen:

- + Hogere pensioendotatie als gevolg van renteverlaging naar 0,29% ad €2.102.000 (nadeel);
- + Hogere last vennootschapsbelasting van €647.000 (nadeel);
- + Terugneming van POC-winst van €361.000 (nadeel);
- + Hogere verwachte algemene uitkering Klimaatbeleid en Sociaal Domein (september- en decembercirculaire) ad €1.499.000 (voordeel);
- + Onbenutte en niet aangewende budgetten €1.338.000 (voordeel);
- + Vertraging in gebruikname van investeringen ad €930.000 t.o.v. begroting (voordeel);
- + Hogere leges ad €882.000 (voordeel);
- + Niet benut budget a.g.v. niet ingevulde vacatures/lager ingeschaalde medewerkers ad €685.000 (voordeel);
- + Bijdragen kostenverhaal inzake woningbouw De Scheifelaar ad €592.000 (voordeel).

Het resultaat in het Sociaal Domein bedraagt €5,5 mln. en is door middel van begrotingswijziging in de bestemmingsreserve Sociaal Domein gestort.

Exploitatieresultaat (in € 1.000)	
Gerealiseerd totaal aan baten:	€245.997
Gerealiseerd totaal aan lasten:	€259.082
Saldo totale baten en lasten:	-/-€13.085
Onttrekkingen reserves:	€35.894
Toevoegingen reserves:	€22.084
Mutatie reserves:	€13.810
Gerealiseerd resultaat na bestemming 2019	€725

3.2 Incidentele baten en lasten

In deze paragraaf hebben we de incidentele posten uiteengezet die het resultaat eenmalig beïnvloeden. Het gerealiseerd resultaat 2019 van €725.000 kan als volgt uitgesplitst worden:

(in € 1.000)	Bedrag
Totaal structureel	€5.831 (V)
Totaal incidenteel	€5.106 (N)
Resultaat na bestemming 2019	€725 (V)

De begrotingsafwijking van €2.670.000 is voornamelijk veroorzaakt door de ontwikkelingen, zoals in paragraaf 3.1 beschreven. Mede door voldoende onttrekkingen aan de reserves bedraagt het gerealiseerd resultaat over 2019 €725.000 positief. Over 2019 is er sprake van een positieve structurele exploitatieruimte van 3%. Gemeente Meierijstad heeft de incidentele baten en lasten op juiste wijze in de jaarrekening toegelicht.

3.3 Resultaat sociaal domein

Het sociaal domein laat over 2019 een positief resultaat zien van €5.456.000 (WMO €114.000, Participatie €533.000, Jeugd €1.188.00, niet gebruikte stelpost voor volume en prijsontwikkeling €2.561.000 en geoormerkte budgetten vanuit de september- en decembercircularie 2019 €1.060.000). Dit betreft geen voordeel ten opzichte van de begroting, omdat afwijkingen ten opzichte van de begroting met de hiervoor ingestelde reserve Sociaal Domein verrekend worden. De beleidslijn van gemeente Meierijstad is dat overtollige middelen voor het sociaal domein ook beschikbaar voor het sociaal domein blijven. Overschotten worden toegevoegd aan de reserves. Eventuele tekorten worden in mindering op de reserve gebracht.

Er is dus sprake van een incidenteel overschot op het Sociaal Domein (excl. sociale werkvoorziening; incl. Participatiewet) in 2019. Om mogelijke tekorten in het Sociaal Domein de komende jaren op te kunnen vangen wordt de Reserve sociaal domein van €13,8 mln. ingezet. De reserve wordt gevoed door toevoeging van overschotten in het sociaal domein en de suppletieregeling van het Rijk. Per saldo is onder de streep het Sociaal domein budgettair neutraal in de meerjarenbegroting opgenomen.

3.4 Weerstandsvermogen & financiële positie

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2019 €131 mln. en is gedaald met €13 mln. ten opzichte van 2018 (9%). De continuïteit is voldoende gewaarborgd. De solvabiliteitsratio ligt op het niveau van 34% en is als voldoende aan te merken. De ratio van het weerstandsvermogen betreft 1,4 en is voldoende (> 1). Afhankelijk van de meicircularie en effecten COVID-19 (Corona) crisis kan de ratio van het weerstandsvermogen fluctueren. Deze ontwikkelingen zijn echter vooralsnog onzeker.

Overige kengetallen, afgezet tegen normen in de gemeentesector, tonen de volgende ontwikkelingen:

- 1/ er is een positieve structurele exploitatieruimte (3%) om extra lasten of tekorten binnen de huidige budgetten op te vangen;
- 2/ er is sprake van een lage schuldquote ten opzichte van het eigen vermogen teneinde schulden te kunnen aflossen;
- 3/ de ratio grondexploitatie geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De ratio grondexploitatie voor 2019 is voor de gemeente Meierijstad 50%. Door de significante afzet in 2019 is deze van 70% in 2018 naar 50% in 2019 verder gedaald. Dit betekent dat op balansdatum tegenover de boekwaarde van €122 mln. in het Grondbedrijf €244 mln. geraamde opbrengsten staan. Mede door de herbestemmingen op de projecten Veghels Buiten en Veghel de Kempkens Foodpark is het Grondbedrijf volgens de VNG -normen risicovol (> 35%).

4 Samenvatting kwaliteit beheersorganisatie

4.1 *Bevindingen interne beheersing*

Op basis van de tussentijdse controle hebben we de opzet en bestaan van alle belangrijke processen en beheersmaatregelen binnen de gemeente Meierijstad vastgesteld, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Naar ons professioneel-kritisch oordeel is gebleken dat de gemeente Meierijstad in de basis aan de te stellen eisen van interne beheersing voldoet, behoudens enkele aandachtsgebieden.

Mogelijke verbeterpunten op het gebied van de interne beheersing en bedrijfsvoering zijn met de gemeentesecretaris, directie en vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie besproken. Ten behoeve van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie van gemeente Meierijstad hebben we deze bevindingen in onze managementletter en boardletter d.d. 5 december 2019 gerapporteerd.

Samenvattend onderkennen wij mede door personele wisselingen een stilstand met betrekking tot de doorontwikkeling en uitvoering van de verbijzonderde interne controlefunctie van gemeente Meierijstad over het jaar 2019. Inmiddels is vooruitgang geboekt. In het 4^e kwartaal 2019 en 1^e kwartaal is een intern auditplan opgesteld, waarbij 13 procesbeheerders de 10 financieel belangrijkste processen onder begeleiding van de interim-Interne Auditor hebben gecontroleerd. De inzichten en leerpunten uit de interne controles zijn opgenomen in het auditverslag 2019 en gedeeld met directie en portefeuillehouders. De op enkele onderdelen benodigde verbeterpunten zijn op de juiste plaatsen geconstateerd en sluiten aan bij onze bevindingen zoals verwoord in ons accountantsverslag. Vanaf april 2020 is een nieuwe Interne Auditor aangesteld.

4.2 *Bevindingen automatiseringsomgeving*

Vanuit wet- en regelgeving is het vereist dat wij over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking rapporteren. Ten behoeve van de ambtelijke organisatie zijn onze bevindingen reeds in de managementletter van 5 december 2019 opgenomen.

Uit de tussentijdse controle hebben we de opzet en bestaan van de general controls van de automatiseringsomgeving ter waarborg van de betrouwbaarheid van het lijstwerk vastgesteld. Verder hebben wij geconstateerd dat de informatiebeveiliging van de ICT-infrastructuur volgens de huidige standaarden binnen de gemeentesector nog niet op het gewenste kwaliteitsniveau is. Wij hebben meerdere aanbevelingen aan de ambtelijke organisatie gerapporteerd, zoals het wachtwoordbeleid met betrekking tot alle relevante applicaties. Volgens de ambtelijke organisatie wordt het wachtwoordbeheer in alle relevante systemen conform BIO -standaarden in de loop

van 2020 uitgerold. Wij zullen de opzet van deze maatregelen tijdens de interim-controle in het najaar van 2020 beoordelen.

Wellicht ten overvloede willen we benadrukken dat onze bevindingen in het kader van de accountantscontrole een meer generiek karakter hebben.

5 Relevante ontwikkelingen

In 2019 en voorjaar 2020 heeft de Commissie BBV enkele belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsrichtlijnen gepubliceerd. De meest in het oog springende ontwikkelingen zijn Richtlijn inzake toelichting over de effecten van het COVID-19 (Corona) virus (zie hoofdstuk 1) en de intrede van de rechtmatigheidsverantwoording van gemeenten vanaf 2021. Hierbij zijn een 2-tal varianten mogelijk: a. rechtmatigheidsverklaring b. internal control statement (ICS). Het belangrijkste onderscheid tussen beide varianten is verantwoording over de doeltreffendheid en doelmatigheid van processen bij de variant van een ICS. De gemeente Meierijstad is in voorbereiding vanaf 2021 een rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening te verantwoorden.

Inmiddels heeft de Commissie BBV slechts een voorbeeldtekst gepubliceerd. In de loop van 2020 zal de Kadernota Rechtmatigheid aangepast worden. Niettemin is het van belang de financiële beleidsgrerna van gemeente Meierijstad tijdig op het ingenomen standpunt van rechtmatigheidsverklaring te laten aansluiten.

In onze managementletter over 2019 hebben we reeds opgenomen dat een kwaliteitsslag in het proces Inkoop & Aanbestedingen en een verdere professionalisering van de verbijzonderde interne controlefunctie (VIC) noodzakelijk zijn. Als gemeente is het belangrijk de inrichting van de interne controlefunctie en interne beheersing in de processen verder te stroomlijnen, zodat een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring in 2021 een logisch gevolg is. Desgewenst kunnen we gemeente Meierijstad in dit proces faciliteren.

Bijlage 1 Overige onderwerpen en formele aspecten

Geen indicaties van fraude

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het College. Uit dien hoofde is het College verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de gemeente, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een

geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in haar geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten.

Niet -financiële rechtmatigheid

Een belangrijk onderdeel van de controle op rechtmatigheid betreft onder andere het beoordelen van indicaties of signalen van een verhoogd risico op het gebied van juridische rechtmatigheid (niet -financiële rechtmatigheid: het niet voldoen van beheershandelingen aan gemeentelijke -, nationale en Europese wet- en regelgeving). Gedurende de jaarrekeningcontrole hebben we geen tekortkomingen geconstateerd, behoudens de niet -materiële fouten en onzekerheden in de foutenevaluatie (zie *Bijlage 2b. Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Meerijstad*).

Onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) opgenomen in de 'Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant'. Deze voorschriften vormen een belangrijk onderdeel van het normenkader waaraan accountants moeten voldoen. De naleving hiervan is binnen de organisatie van KSG ingebed. Op basis van dit normenkader concluderen wij dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van gemeente Meerijstad in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke bepalingen en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat er geen schendingen van de onafhankelijkheidsvoorschriften hebben plaatsgevonden. Ons zijn geen relaties bekend tussen KSG en haar zuster- en/of moedermaatschappijen of haar aandeelhouders en/of werknemers en uw organisatie, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed op onze onafhankelijkheid kunnen zijn.

In dit verband merken wij op dat wij slechts assurance-diensten hebben uitgevoerd. Hierdoor is onze onafhankelijkheid voldoende gewaarborgd voor het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

In het kader van verscherpte richtlijnen vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te

rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken we onderstaand een opgave van de tijdsbesteding van onze controlewerkzaamheden per fase van het controleproces (incl. een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole):

Urenbesteding fase	uren	
Planning/ interim	113,50	17%
Balanscontrole	537,50	80%
Afronding	20,00	3%
Totaal:	671,00	100%

We hebben een beperkt aantal meeruren besteed conform planning die de basis heeft gevormd voor de met u gemaakte prijsafspraken. De overschrijding is veroorzaakt door begeleiding van de interim Interne auditors en additionele werkzaamheden met betrekking tot het proces 'Inkoop & aanbestedingen'.

Overige aandachtsgebieden

Hieromtrent berichten wij u als volgt:

- ✓ Gemeente Meierijstad heeft gedurende het boekjaar 2019 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke waarderingsgrondslagen en verslaggeving, met uitzondering van de schattingonzekerheden in de foutenevaluatie;
- ✓ Belangrijke ongebruikelijke transacties en controversiële of noodsituaties hebben zich in het boekjaar 2019 niet voorgedaan;
- ✓ We hebben geen gebeurtenissen na balansdatum onderkend die een materiële impact op de jaarrekening van 2019 hebben;
- ✓ Er zijn geen meningsverschillen met de ambtelijke organisatie of College geweest. Bij de uitvoering van de opdracht heeft de ambtelijke organisatie ons volledige medewerking verleend en hebben wij toegang tot de benodigde informatie gehad;
- ✓ Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan die de uitvoering van onze controle in belangrijke mate hebben bemoeilijkt. De medewerkers van gemeente Meierijstad hebben volledige medewerking verleend;
- ✓ Sinds 1 januari 2019 gelden voor ons Nadere voorschriften NOCLAR (NON-Compliance with Laws and Regulation), hierna NV NOCLAR. Hierin staat dat wij moeten handelen ingeval van niet-naleving van wet- en regelgeving door de gemeente Meierijstad. In voorkomend geval moeten wij mogelijk een relevante niet-naleving onmiddellijk melden aan een bevoegde instantie. Voor meer informatie over de NV NOCLAR verwijzen we u graag naar de website van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (<https://nba.nl>). Gedurende de uitvoering van de controle hebben we geen relevante niet-naleving van wet- en regelgeving geconstateerd.

Bijlage 2a Foutenevaluatie afwijkingen getrouwheid gemeente Meierijstad

Nr.	Toelichting afwijking	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1.	Onzekerheid prestatielevering meer - en minder pgb –budgetten: onderbesteding	-	€599.005	De eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank vindt pas na 1 juli plaats.
Totaal		-	€599.005 (negatief)	

Bijlage 2b Foutenevaluatie afwijkingen rechtmatigheid gemeente Meierijstad

Nr.	Toelichting afwijking	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
1.	Fouten aanbestedingen (overschrijding Europese norm van €221.000)	€195.000	-	Niet tijdig Europese aanbesteding opgestart bij meerdere opdrachten < Europese drempel over meerdere jaren en oude contracten.
2.	Onzekerheid prestatielevering meer - en minder pgb –budgetten: onderbesteding	-	€599.005 (*)	De eindafrekening van de Sociale Verzekeringsbank vindt pas na 1 juli plaats.
3.	Onzekerheid prestatielevering Jeugdwet Maatwerk 2019	-	€616.730 (*)	Onvoldoende controlebewijs op gebied van prestatielevering over boekjaar
4.	Onzekerheid aanbestedingen i.v.m. overschrijding Europese normen	-	€91.000	Mogelijke overschrijdingen veroorzaakt door onvoldoende registratie van inkoopstrategieën.
Totaal		€195.000	€1.306.735	

⚠ De totale onzekerheid in het Sociaal Domein bedraagt €1.215.735.

Bijlage 3 Foutenevaluatie SiSa -tabel

Nr.	Naam specifieke uitkering of overige uitkering	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid	Soort controleverklaring (rechtmatigheid/getrouwheid)
C1	Regeling Reductie Energieverbruik	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2019	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) – gemeentedeel 2019	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend
H4	Specifieke uitkering Sport	€ 0	€ 0	N.v.t.	Goedkeurend